Annus IV. - Vol. IV. Die 16 Septembris 1912. Num. 17.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Epistolae, pag. 577. — II. *S. C. S. Officii:* Prohibentur liber et inscriptio quaedam, pag. 586: Summarium Indulgentiarum et Privilegiorum archiconfr. B. M. V. de Planctu, pag. 587. — III. *S. C. de Religiosis:* De professione religiosa in mortis articulo permittenda, pag. 589. — IV. *S. Romana Rota:* Colonien. Monasterien. Suspensionis et Iurisdictionis, pag. 591. — V. *Secretaria Status:* Epistola, pag. 606.

Diarium Romanae Curiae: Nomine, onorificenze, necrologio, pagg. 607-608.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXII

Directio: Palazzo della Cancelleria — Roma.

Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. 12. — Extra Italiam, L. 15.
Unius fasciculi, L. 1.

« *Bis fere in mense* (Commentarium) *prodibit ac quotiescunque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. IV, n. 17 - 16 Septembris 1912)

ACTA PII PP. X.

EPISTOLAE.

PAG.

I. Ad R. P. D. Ludovicum Ernestum Dubois, Archiepiscopum Bituricensem, de latino sermone iuxta romanum usum pronuntiando. - *10 iulii 1912* 577

II. *Catholicis hominibus.* - Ad Antonium card. Fischer, Archiepiscopum Coloniensem, occasione Conventus Marialis Treviri habiti. - *12 iulii 1912* 578

III. *Ad sollemnem.* - Ad Gulielmum card. van Rossum cui ad conventum Eucharisticum Vindobonensem Legati Pontificii munus committitur. - *15 augusti 1912* 579

IV. *Vehementer nobis.* - Ad R. D. Dominicum Vicentini sacerdotem, Moderatorem Instituti a S. Carolo pro italis demigrantibus, occasione solemnitatum in memoriam Ioannis Baptistae Scalabrini, eiusdem operis institutoris celebratarum. - *4 septembris 1912* . 581

V. *Tertium Franciscalium Ordinem.* - Ad RR. PP. Pacificum Monza, Victorem Mariam Sottaz, Pacificum a Seiano, trium Familiarum Primi Ordinis Minorum Ministros Generales, de disciplina tertii Ordinis caute moderanda, ne ulla in re ab instituto deflectat. - *8 septembris 1912* 582

S. CONGREGATIO S. OFFICII

I. Decretum quo prohibentur liber et inscriptio quaedam. - *7 sept. 1912* 586

SECTIO DE INDULGENTIIS.

II. Summarium indulgentiarum et privilegiorum a summis Pontificibus venerabili Archiconfraternitati Doctrinae Christianae, in ecclesia S. Mariae de Planctu Urbis canonice erectae, concessarum. - *6 iunii 1912* 587

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS.

Decretum de professione religiosa in mortis periculo permittenda. - *10 septembris 1912* 589

SACRA ROMANA ROTA.

Colonien. seu *Monasterien.* - Suspensionis et iurisdictionis. - *31 maii 1912* 591

Annus IV. - Vol. IV. Die 16 Septembris 1912. Num. 17.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

EPISTOLAE.

I.

AD R. P. D. LUDOVICUM ERNESTUM DUBOIS, ARCHIEPISCOPUM BITURICENSEM, DE LATINO SERMONE IUXTA ROMANUM USUM PRONUNTIANDO.

Vénérable frère,

Votre lettre du 21 juin dernier, comme aussi celles que Nous avons reçues d'un grand nombre de pieux et distingués catholiques français, Nous ont appris, à Notre grande satisfaction, que, depuis la promulgation de Notre *Motu proprio* du 22 novembre 1904 sur la musique sacrée, on s'applique avec un très grand zèle, dans divers diocèses de France, à faire en sorte que la prononciation de la langue latine se rapproche de plus en plus de celle qui est usitée à Rome; et que l'on cherche en conséquence à rendre plus parfaite, selon les meilleures règles de l'art, l'exécution des mélodies grégoriennes, ramenées par Nous à leur ancienne forme traditionnelle.

Vous même, quand vous occupiez le siège épiscopal de Verdun, vous étiez entré dans cette voie et vous aviez pris, pour y réussir, des dispositions utiles et importantes. Nous apprenons d'autre part, avec un vif plaisir, que cette réforme s'est déjà répandue en beaucoup d'endroits, et qu'elle a été introduite avec succès dans un grand nombre d'églises cathédrales, de séminaires, de collèges, et jusque dans des simples églises de campagne.

C'est qu'en effet la question de la prononciation du latin est intimement liée à celle de la réstauration du chant grégorien, objet constant de Nos pensées et de Nos recommandations, depuis le commencement de Notre Pontificat.

L'accent et la prononciation du latin eurent une grande influence dans la formation mélodique et rythmique de la phrase grégorienne; et par suite il est important que ces mélodies soient reproduites, dans l'exécution, de la manière dont elles furent artistiquement conçues à leur origine. Enfin la diffusion de la prononciation romaine aura encore cet autre avantage, comme vous l'avez fort bien remarqué, de consolider de plus en plus l'œuvre de l'unité liturgique en France, unité accomplie par l'heureux retour à la liturgie romaine et au chant grégorien.

C'est pourquoi Nous souhaitons que le mouvement de retour à la prononciation romaine du latin se continue avec le même zèle et les mêmes succès consolants qui ont marqué jusqu'à présent sa marche progressive; et pour les motifs énoncés plus haut, Nous espérons que, sous votre direction et celle des autres membres de l'épiscopat, cette réforme puisse heureusement se propager dans tous les diocèses de France.

Comme gage des faveurs célestes, à vous, vénérable frère, à vos diocésains et à tous ceux qui Nous ont adressé des demandes semblables à la vôtre, Nous accordons de tout cœur la bénédiction apostolique.

Du Vatican, le 10 juillet 1912.

PIUS PP. X.

II.

AD ANTONIUM CARD. FISCHER, ARCHIEPISCOPUM COLONIENSEM, OCCASIONE CONVENTUS MARIALIS TREVIRI HABITI.

Dilecte fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Catholicis hominibus quos proximo mense augusto pietas erga almam Dei Matrem Trevirim congregabit, iam Nos bene precati sumus, ubi primum rei nuncium accepimus. Nunc autem, cum tempus constitutum appetit, his te litteris alloquentes, dilecte fili Noster, quem conventui praesentem adfore cognovimus, libenter iteramus quae significavimus vota, et omnes impense hortamur ut huic coetui velint interesse, quibus sine incommodo liceat. Proposita quae in medium afferentur a delectis oratoribus pertractanda, eiusmodi esse perspeximus ut et eorum qui praeerunt multiplicem exerceant sollertiam, et abunde ceteris praebeant quo suum in Deiparam amorem excitent ac foveant. Quibus in propositis ea late patere gratum est quae Mariae cum quasi infinitam dignitatem, tum

propensissimam in miseros voluntatem illustrant. Amice quidem haec coniurant ut fiduciam omnem in Virgine reponant, ad Eamque, tamquam ad pacis ac tranquillitatis portum, confugiant quotquot sunt quos amara huius vitae ac sempiternae salutis discrimina sollicitant. Sed haec ipsa argumenta velimus ita congressuri pertractent ut potiora eorum consilia alacrioraque studia huc spectent: ut statuatur quibus maxime rationibus Christi fideles adiuvari atque incitari possint ad Matris augustae virtutes moribus exprimendas. Hic namque respectus ad actionem christianae vitae, atque adeo haec praecipua cura omnia referendi ad emendationem morum, emineat oportet in omnibus catholicorum conventibus, qui ideo praesertim invecti sunt ut communibus consiliis, communi opera, singulis uberiora comparentur praesidia ad colenda studia virtutum.

Haec sint omnibus documento eius desiderii quo laetabiles huius congressionis fructus expectamus. Quos quidem ut impetrare facilius a Deo benigno liceat, tu, dilecte fili Noster, congregatis benedices Nostro nomine, plenariam adiiciens peccatorum veniam, statutis conditionibus lucrandam. Nos interea, divinorum munerum auspicem, apostolicam benedictionem, tibi et iis omnibus qui Trevirensi conventui disponendo dant operam quique eidem intererunt, peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XII iulii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

PIUS PP. X.

III.

AD GULIELMUM CARD. VAN ROSSUM, CUI AD CONVENTUM EUCHARISTICUM VINDOBONENSEM LEGATI PONTIFICII MUNUS COMMITTITUR.

Dilecte fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Ad sollemnem catholici orbis conventum Eucharisticum, quem nosti hoc anno actum iri Vindobonae mense septembri, cum de more unus e S. R. E. Cardinalibus sit Nobis deligendus, qui Nostram Personam gerat, placet, dilecte fili Noster, id muneris mandare tibi: quem propterea per has ipsas Litteras Legatum Nostrum renuntiamus. Dignum honestissima legatione cum singularis tua te sollertia, tum pietas facit; nec dubitamus, quin mandatum ita exsecuturus sis ut in eam bonorum celebritatem, non modo pontificiae auctoritatis decus, sed plane animum Nostrum afferas, percupidum, uti par est, omnium rerum quae ad augendum divini Sacramenti cultum pertineant. Equidem valde vellemus Ipsi prae-

sentes adesse sacris istis sollemnibus, quibus tu praesidebis, Nostro nomine: adeo splendida et magnifica sanctaeque laetitiae plena nuntiantur fore. Etenim is est ardor hominum clarissimorum, qui omnem rei apparatum curant; ea frequentia religiosissimorum civium, qui operam iis atque studium navant; ea est amplitudo ac dignitas urbis, in quam per dies praestitutos piorum se multitudo undique gentium congregabit, ut qui tribuentur honores sacratissimae Eucharistiae, praeclaros, si unquam alias, et vere triumphales esse oporteat. In quo peculiares eaeque summae debentur a Nobis laudes carissimo filio Nostro, Francisco Iosepho, Imperatori et Regi apostolico, qui, ut est diligentissimus Religionis Nobisque maxime deditus, consilium huius habendi coetus mature omni prosecutus gratia, decretas sollemnitates splendore maiestatis suae nobilitare cogitat; cuius exemplo serenissimae Archiduces matronaeque primariae ex Domo augusta iam dudum incredibili sedulitate inceptum adiuvant. Itaque conventus Vindobonensis futurus est, ut prospicitur, insignis ad gloriam Iesu Christi; sed non minus sit volumus ad communem fructum. Multum quidem est, frequentes in contemplationem Mysterii Eucharistici convenire bonos, ex eoque communiter petere, unde evadant quotidie meliores. At vero qui hoc Sacramentum caritatis rite colunt, omnino non decet ita suae ipsorum utilitati studere, ut salutem negligant plurimorum, quos aut ignorantia aut incuria aut fastidium ab huius divini Epuli communicatione distinet. Videant quam periculose aegrotet humana societas, quantoque virtutum omnium torpore languescat, Illum ab se segregans qui unus curare eam potest; cum tamen Ipsum suus erga homines immensus amor, Sacramenti huius artifex, perpetuo in terris non visum detineat. Hoc igitur spectare, huc summa contentione niti eos percupimus, ut ex Eucharistia, tamquam ex suo uberrimoque fonte, vita Iesu largius in omnes influat, nec solum in animos singulorum privatosque mores, sed etiam in instituta populi universosque ordines civitatis. Neque enim licet aut privatim cum virtute vivere, aut publice tranquillitatem ordinis tueri, nisi divina vis Religionis comprimat motus animi turbidos, ac persuadeat haec caduca bona contemnere in expectationem immortalium. Nos vero communibus consiliis studiisque vestris maxime iuventutem commendamus; quae cum spem contineat futuri temporis, non est mirum, si potissime ab inimicis Crucis Christi petitur, vel per fallacias doctrinae, vel per illecebras voluptatum. Confidere autem libet fore, ut quot Vindobonensi coetui interfuerint adolescentes, tot professionem catholicam posthac in omni actione vitae constanter retineant, animoseque defendant. Ceterum divinus hominum Redemptor, de cuius infinitis laudibus multiplex fiet

ab egregiis oratoribus praedicatio; cuius benignitas celeberrimis supplicationibus implorabitur; Ipse, qui nihil habet antiquius, quam ut quotquot laborant et onerati sunt, reficiat, profecto super eiusmodi conventum suorum munerum ubertatem effundet. Quorum sit auspex benedictio apostolica, quam tibi, dilecte fili Noster, et omnibus, qui in eodem conventu aderunt, imprimisque augusto Imperatori ac serenissimae Domui eius amantissime impertimus.

Datum Romae, apud S. Petrum, die XV mensis augusti MCMXII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

IV.

AD R. D. DOMINICUM VICENTINI SACERDOTEM, MODERATOREM INSTITUTI A S. CAROLO PRO ITALIS DEMIGRANTIBUS, OCCASIONE SOLEMNITATUM IN MEMORIAM IOANNIS BAPTISTAE SCALABRINI, EIUSDEM OPERIS INSTITUTORIS, CELEBRATARUM.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Vehementer nobis scito probari pietatis officia quibus tibi tuaeque disciplinae alumnis libet memoriam concelebrare Ioannis Baptistae Placentinorum Antistitis, a quo, vigintiquinque ab hinc annis, Instituti istius exordia atque incrementa. Oblata libenter utimur occasione ut commemoremus et Ipsi quam bene vir desideratissimus de Ecclesia, de civitate meruerit, qui popularibus suis in longinquas Americae regiones commigrantibus, religionis subsidia providere studuerit, et benevolae ut caritatis testimonio honestemus apostolicos viros, quos eiusdem alacritas tecum congregavit ut legatione pro Christo fungerentur apud dissitos Italiae cives. Messis quidem multa patet, cum augeatur in dies eorum numerus quos lucri desiderium vocat in alienum solum, et pericula eisdem multiplicentur simul a difficultate locorum, simul ab improborum petita insidiis. Videant igitur sacerdotes tui, quot benemerenti opportunitates, quantum sibi munus assignatum a Deo!

Ad Nos quod attinet, haud sane facile reperias in quo curae cogitationesque Nostrae maiore cum sollicitudine versentur. Et inde fit ut cum alias, quoties per occasionem licuit, tum in praesenti demigrantium Italorum causam, ut maxime possumus, ita tibi tuisque commendemus. Vos vero pergite cives vestros christiana complecti caritate: pergite bono ac saluti eorum consilio, opera, sacerdotii muneribus diligenter consu-

lere; et hoc in animos inducite vestros, vix quicquam a vobis praestari posse quod optatis Nostris, quod vestris in religionem ac in patriam studiis congruat aptius.

Auspex divinorum munerum Nostraeque testis benevolentiae apostolica sit benedictio, quam tibi, dilecte fili, tuisque omnibus peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die IV septembris MCMXII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

V.

AD RR. PP. PACIFICUM MONZA, VICTOREM MARIAM SOTTAZ, PACIFICUM A SEIANO, TRIUM FAMILIARUM PRIMI ORDINIS MINORUM MINISTROS GENERALES, DE DISCIPLINA TERTII ORDINIS CAUTE MODERANDA, NE ULLA IN RE AB INSTITUTO DEFLECTAT.

Dilecti filii, salutem et apostolicam benedictionem. — Tertium Franciscalium Ordinem, quem saecularem vocant, toto terrarum orbe diffusum, sodalium non solum numero sed etiam industria florere, certissimo argumento sunt et multiplices de rebus Ordinis commentarii, et crebrae ad loca sacerrima peregrinationes, et frequens celebratio conventuum, e quibus eum commemorare libet, qui in hac alma Urbe Nostra nuper est habitus. Haec sane laetabilia sunt, Nobisque dant causam gratulandi vobis, dilecti filii, quibus sodales Tertiarii magistris et ducibus utuntur. Sed tamen non vos celabimus de timore quodam in quo Nos iam dudum ob nonnulla indicia sumus, ne, per speciem melius merendi de humana societate, studium parum sapiens rerum novarum sese in Tertiariorum Ordinem alicubi insinuet, eumque sensim ab instituto suo, quale Franciscus sanctissimus voluit esse, detorqueat. Itaque, ut de re tam gravi Nostra vobiscum consilia communicemus, vos, dilecti filii, paulo fusius affari hodie constituimus.

Primum omnium, opus esse ducimus, dilecti filii, magis ac magis declarare vulgo, quid ex voluntate Patris legiferi sit Ordo Tertius, quid tamquam finem ille spectet; atque ostendere non hunc ab aliis duobus natura differre, sed eo tantum quod propria quadam ratione ad idem propositum contendit. Etenim, ut ait decessor Noster fel. rec. Leo XIII, « in curandis Iesu Christi praeceptis Instituta Franciscalia tota sunt « posita; neque enim quicquam spectavit aliud Auctor sanctissimus,

« quam ut in iis, velut in quadam palaestra, diligentius vita christiana « exerceretur. Profecto Ordines Franciscales duo priores, magnarum vir- « tutum informati disciplinis, perfectius quiddam diviniusque persequun- « tur: sed paucorum sunt, nempe eorum quibus Dei munere concessum « est ad evangelicorum consiliorum sanctitatem singulari quadam ala- « critate contendere. Verum Tertius Ordo natus aptus est multitudini; « et quantum possit ad mores iustos, integros, religiosos, superiorum tem- « porum monumenta et res ipsa declarant » (Const. *Misericors Dei Filius*). Ceterum ipse Assisiensis Patriarcha, cum Tertium Ordinem appellatione *Fratrum de Paenitentia* distinxit, satis aperte docuit illa duo esse Tertiariorum propria: fraternam inter se concordiam et studium paenitentiae.

Quod autem ad primum attinet, nullo quidem tempore Romanorum Pontificum decessorum Nostrorum curae cogitationesque desideratae sunt in eo ut Tertiarii Franciscales, animorum coniunctione seraphici Patris caritatem referentes, unum veluti corpus omnes efficerent. Nos item apostolicis Litteris *Septimo iam pleno saeculo*, religiosos Ordinis prioris cohortati sumus, meminissent fraterna se caritate inflammatos esse oportere, quam quidem decet esse tantam ut in Tertium quoque Ordinem redundet. Eam ceterum caritatem non modo inter Tertiarios unius eiusdemque sodalitatis vigere opus est, sed etiam inter sodalitates Tertiariorum; quemadmodum vero varia cuiuslibet religiosorum Ordinis coenobia, sic Ordinis Tertii sodalicia amico foedere colligantur natura sua. Iuvat hoc loco ea commemorare, quae Nos, die XVII decembris anno MCMIX, ad Tertiarios Urbanos scripsimus: « Quum sit exploratum « vires coniunctas efficaciores esse quam singulas, cernere licet quam « studiose catholici nominis hostes in unum conglobentur, ut nefaria « certius proposita contingant. Ergo ad repugnandum istis congruenter, « oportet omnes boni coëant, iique in primis qui ex instituto Patriarchae « Assisiensis et ipsi christiane sapere ac vivere in exemplum, et chri- « stianam fidem moresque in populo fovere ac tueri debent ». Ergo hanc virium coniunctionem ratam iterum habemus, ea tamen conditione, ut nova ne inducatur disciplina, sed rationes mutuas quae inter sodalitates intercedunt, ipsi dumtaxat sodalitatum rectores moderentur.

Quod ad alterum pertinet, ut eiusdem decessoris Nostri verbis utamur; « caput est commendationis Nostrae, ut qui insignia *paeniten-* « *tiae* induerint, imaginem spectent sanctissimi Auctoris sui, ad eamque « contendant, sine qua, quod inde expectaretur boni, nihil esset » (l. c.). Etenim hoc maxime mandatum Francisco Deus, teste Bonaventura, dedit, ut paenitentiam praedicaret, atque homines ab amore huius saeculi ad Crucifixi amorem traduceret. Ille igitur, mortificationem Iesu semper in

suo corpore circumferens, cum admirabile ubique et *mundi* taedium et studium Crucis excitasset, divinitus rationem iniit quemadmodum multitudini instituti sui percupidae satisfaceret simulque eam intra communis vitae fines contineret. Ita Tertius hic Ordo conditus est; qui quidem mirifice salutaris tum Ecclesiae tum Civitati tamdiu fuit, quamdiu nativam illam paenitentiae formam religiose retinuit. Quare non est dubium, quin similes semper fructus sit laturus, si eam ipsam formam simili modo in posterum retineat.

Iam vero, ad utramque assequendam rem quam diximus, egregie comparatae sunt leges huius Ordinis; quibus propterea sancta esse Tertiariorum obtemperatio debet. – Ante omnia, de sodalibus cooptandis cavetur ut sincerae sint fidei spectatique erga Ecclesiam Romanam Sedemque apostolicam obsequii, ad exemplum Francisci Patris, cuius fidem Nicolaus IV decessor Noster, in Constitutione *Supra montem*, amplissimis laudibus honestavit. Et ne ea in periculo sit virtus, praecipitur, a legendis libris diariisque perniciosis se abstineant; quae vero scripta religionem tuentur, ea non modo lectitent, sed spargenda in vulgus disseminandaque curent; ad haec, quantum fieri poterit, Sacris in parochiali suo quisque templo adsint et curionibus operam navent in adulescentulis rudioribusque hominibus ad christianam doctrinam instituendis. Mores deinde suos ita componere debent, ut absolutissimam christianae vitae rationem sequi videantur. Ergo studeant, delicato cultu, comissationibus, scenicis ludis procacioribus abdicatis, tum frequenter se paenitentia expiari et ad divinum Epulum accedere, tum familiae ac civibus exemplo esse, tum etiam a vitiis ad frugem bonam errantes revocare. Sed illud in primis Tertiarios meminisse oportet, hoc se nomine minus fore dignos, nisi caritate in Deum proximosque inflammentur, et, qua seraphicus Patriarcha mirum in modum virtute praestitit, eamdem, velut Ordinis sui insigne, prae se ferant. Quoniam vero *probatio dilectionis exhibitio est operis*, hac adstringuntur lege ut benevolentiam omnem sodalibus alienisque praestent, componendasque discordias sedulo curent; aegrotos invisant; tenuiores, collata stipe, sublevent; omnia denique opera, quae *misericordiae* vocantur, peragere studeant.

Cum autem penes religiosos Primi Ordinis sit Ordinis Tertii gubernatio, ii sodalitatum praesides seu Visitatores eligantur qui sint in coenobii solitudine sancte versati, et Auctorem suum ita imitentur, ut virtutibus, quibus ipse praeluxit, possint Tertiarios sodales imbuere. Verum in hac tanta acerbitate temporum, cum perpetuo metuendum est ne quid Ordini priori calamitatis impendeat, si Ordinem Tertium volumus consistere incolumem, nihil videtur opportunius quam ut sodalitates

eiusmodi non modo apud Primi Ordinis coenobia, sed apud alia etiam templa, parochialia praesertim, constituantur, earum moderatione, de episcoporum consilio, curionibus ipsis commissa, nisi aliud locorum ratio suadeat, salvo semper iure et officio praelatorum Ordinis Primi; quod profecto Tertii Ordinis naturae non adversatur, quin immo eidem aptum omnino est et consentaneum. Eo ipso enim validiori auxilio curionibus in procuranda hominum salute sodales fore, nemo non videt.

Itaque ex his quae dicta sunt, perspicuum arbitramur, Tertii Ordinis institutum in hoc consistere ut sodales evangelicae perfectionis praecepta in cotidianum usum ipsi deducant, et christianae vitae exemplar ceteris ad imitandum proponant. Consequens est, ut Tertiariorum sodalicia, qua talia, se civilibus aut mere oeconomicis rationibus immiscere omnino non debeant; si faciant, rem ab instituto suo quam maxime alienam et voluntati Nostrae contrariam se facere sciant. Verumtamen Tertiarii de re christiana merebuntur optime, si singuli, dato catholicis societatibus nomine, persequi id quod quaeque sibi habet peculiare propositum, contendant; nec vero prohibentur quin in actione etiam sociali, qualis huic apostolicae Sedi probatur, elaborent: at cavendum, ne Ordo ipse Tertius in earum societatum regiones invadat, neve finem earundem proprium, faciat suum. Si quis autem e Tertiariis, cum pietatis tum beneficentiae causa, aliam quamlibet condat novam societatem, hanc volumus episcopo plene subesse, et ab eo gubernari quem episcopus probaverit, etiamsi Ordinis Tertii praesides aliquo pacto condendae societatis auctores fuerint.

Ad sodaliciorum conventus quod spectat, certos iis constituere fines oportet, quos, dilecti filii, praeterire quemquam ne patiamini. Itaque haec capita sancte custodiantur:

I. Religiosi dumtaxat ex Ordine Primo coetus seu conventus sodalium Ordinis Tertii cogant iisdemque praesideant; si sodales a *districtu* coëant, coenobii custos seu *Guardianus;* si e provincia, provincialis Minister; si e pluribus provinciis, Ordinis Minister generalis. Qui iure praesint, eorum est de rebus in disputationem deducendis libellos conficere, diribere; nemini autem de aliqua re dicendi ius esto, nisi rogationem praesidi ante subiecerit, ab eoque copiam fandi impetraverit.

II. Disceptare cuivis ne liceat, nisi de iis quae Ordinis Tertii naturae, proposito legibusque ac datis per Romanos Pontifices de hac eadem re praescriptionibus congruant; quaestiones vero de re mere oeconomica et sociali in posterum submoveantur.

III. Cum Franciscalis Ordo id habeat veluti proprium ac singulare ut Iesu Christi Vicario arctissime adhaereat, Tertiarii suae in Romanum

Pontificem ac secundo in Ordinis generales Ministros studiosae observantiae significationem, coetum ineuntes, solemniter edere ne omittant.

IV. Coetuum seu conventuum acta, nisi de Ministri generalis Ordinis consensu, ne vulgentur. Sicubi vero tres Franciscalis Ordinis Ministri generales conventui intersint, huic simul praesideant, quippe sunt dignitate et potestate pares; actaque ne edantur, ante quam communis eorumdem adprobatio accesserit.

Haec, pro benevolentia qua Ordinem Tertium complectimur, ediximus; futurum vero confidimus, ut Tertiarii omnes, quotquot curae vestrae sunt per orbem catholicum commissi, seraphici Patris vestigia persequi summopere nitantur. Quod ut secundum vota succedat, vobis, dilecti filii, et Franciscalium Ordini universo apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die VIII mensis septembris, in festo Mariae sanctissimae nascentis, anno MCMXII, Pontificatus Nostri decimo.

PIUS PP. X.

S. CONGREGATIO S. OFFICII

I.

DECRETUM

QUO PROHIBENTUR LIBER ET INSCRIPTIO QUAEDAM.

Feria IV, die 28 augusti 1912.

In generali Consessu habito in aedibus sancti Officii eminentissimi ac reverendissimi DD. Cardinales Inquisitores generales damnarunt ac proscripserunt, et in Indicem librorum prohibitorum referri mandarunt opus cui titulus: *Cenni biografici della Serva di Dio Paola Mandatori-Sacchetti per Valeriano Abb. Ferracci parroco in Vallecorsa, Roma, Tipografia Sociale Polizzi e Valentini, 1905.* Insuper vero reprobarunt ac proscripserunt inscriptionem: *Un portrait merveilleux,* appositam imagini Ss. Cordis Iesu, editae a Petro Brion (26, Rue Auguste Mérillon, Bordeaux); eamque ita prohibuere ut nulli liceat ipsam imaginem in posterum imprimere aut edere, nisi ex ea penitus deleatur quaevis mentio assertae portentosae originis.

Et insequenti feria V, die 29 eiusdem mensis et anni, sanctissimus D. N. D. Pius divina Providentia Papa X, in audientia R. P. D. Adsessori sancti Officii impertita decretum eminentissimorum ac reverendissimorum Patrum adprobavit et confirmavit.

Datum Romae, ex aedibus sancti Officii, die 7 septembris 1912.

L. ✠ S.

ALOISIUS CASTELLANO, S. R. et U. I. *Notarius.*

II.

(SECTIO DE INDULGENTIIS).

SUMMARIUM INDULGENTIARUM ET PRIVILEGIORUM A SUMMIS PONTIFICIBUS VENERABILI ARCHICONFRATERNITATI DOCTRINAE CHRISTIANAE, IN ECCLESIA S. MARIAE DE PLANCTU URBIS CANONICE ERECTAE, CONCESSARUM.

A. - *Indulgentiae.*

I. ***Indulgentiae plenariae.*** - 1. Universis christifidelibus, confessis ac sacra Communione refectis, die ingressus in Confraternitatem; 2. Omnibus et singulis Confratribus, confessis ac sacra Synaxi refectis die festo principali Confraternitatis; 3. Iisdem Confratribus item confessis ac sacra Communione refectis sequentibus diebus festis: Paschae Resurrectionis, Nativitatis Domini, Pentecostes, Epiphaniae, Ascensionis, Circumcisionis, Corporis Christi, Assumptionis et Conceptionis B. M. V., S. Mariae de Planctu (tit. eccles. Archiconfr.), S. Ioseph, Ss. Apostolorum Petri et Pauli, Omnium Sanctorum, S. Caroli Borromaei, S. Iosephi Calasanctii; 4. Iisdem Confratribus, in articulo mortis, si confessi ac sacra Communione refecti, vel saltem contriti, sanctissimum Iesu Nomen, ore si potuerint, sin minus corde, devote invocaverint, et mortem tamquam peccati stipendium de manu Domini susceperint.

II. ***Indulgentiae Stationum Urbis,*** sub suetis conditionibus a Confratribus lucrandae, si diebus in Missali Romano notatis, christianam cathechesim docuerint, vel dum alii docent rei rite peragendae invigilaverint. Has indulgentias consequi etiam poterunt universi fideles qui christianae cathechesis explanationi adstiterint.

III. ***Indulgentiae partiales in favorem Sodalium.*** - 1. Decem annorum, si de civitate exeant ut in villis et agris christianam doceant cathechesim; 2. Septem annorum totidemque quadragenarum, si, confessi, sacram Synaxim susceperint die et loco in quo Confraternitas constituitur; item, semel in mense, si, confessi, sacra Communione reficiantur; 3. Se-

ptem annorum, si sacerdotali charactere insigniti, concionem aliquam seu instructionem religiosam in quadam ecclesia vel oratorio Confraternitatis habuerint; item, si civitatem percurrant, viros, mulieres et pueros ad religiosam instructionem ducturi; item si sanctissimum Sacramentum ad aegrotos delatum comitati fuerint; 4. Trium annorum, si ad coemeterium defunctos Sodales consocientur, vel funeri in eorum suffragium explendo adstiterint, pro eorum anima devote orantes; 5. Ducentorum dierum, si pie curent ut pueri, famuli aliique sacrae intersint cathechesi; item, si visitent aegrotos Consociatos; item, si officiis aut conventibus Confraternitatis seu processionibus ab eadem de consensu Ordinarii institutis interfuerint; 6. Centum dierum, si publice vel privatim christianam tradant cathechesim diebus ferialibus.

Praedictae omnes Indulgentiae, una excepta in mortis articulo lucranda, defunctorum quoque animabus applicari valent.

B. - *Privilegia.*

1. Omnes sacerdotes Sodalitati adscripti quater in hebdomada altaris privilegio frui possunt in favorem animae cuiuscumque fidelis.

2. Missae omnes, quae pro anima alicuius Sodalis defuncti a quocumque sacerdote, ad quodlibet altare celebrantur, ita illi animae suffragari possunt ac si ad altare privilegiatum celebratae fuissent.

(*Ex audientia Sanctissimi, die 6 iunii 1912*).

Sanctissimus D. N. D. Pius div. Prov. Pp. X benigne approbare dignatus est supra relatum summarium, simulque mandavit, tantummodo Indulgentiis et Privilegiis ibi inscriptis in posterum memoratam Archiconfraternitatem, frui posse. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

M. Card. Rampolla.

L. ✠ S.

† D. Archiep. Seleucien., *Ads. S. O.*

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

DECRETUM

DE PROFESSIONE RELIGIOSA IN MORTIS PERICULO PERMITTENDA.

Spirituali consolationi Novitiarum sancti Dominici volens consulere, et ne caelesti religiosae professionis merito ipsae careant, quo professae moniales ex benignitate sanctae Sedis gaudent, S. Pius V, Constitutione *Summi Sacerdotii* data die 23 augusti 1570, concessit et indulsit ut quoties aliqua ex iisdem Novitiis nondum professa, de alicuius medici iudicio, ab hoc saeculo transitura conspiceretur, ipsa, dummodo in aetate legitima esset constituta, valeret in mortis articulo regularem professionem ante finem novitiatus emittere; atque adeo Novitiae sic decedentes consequi possent indulgentias et alias gratias, quas moniales vere professae consequebantur. Nec non iisdem monialibus novitiis tunc ita professis decedentibus plenariam peccatorum suorum indulgentiam et remissionem in forma Iubilaei largiri dignatus est.

Huiusmodi favor, vi communicationis privilegiorum, fuit extensus ad omnes moniales et religiosos viros qui cum Dominicana familia in privilegiis communicant. Simile deinde privilegium alia religiosa Instituta a Romano Pontifice peculiariter obtinuerunt, vel in eorum Constitutionibus a S. Sede approbatis dispositio inducta est qua liceret ante expletum novitiatum professionem recipere Novitiorum qui in mortis periculo versarentur. Quin immo nec desunt Superiores religiosi, qui putantes se quoslibet bonorum spiritualium sui Instituti participes efficere posse Novitios periculose decumbentes, hos ad professionem etiam perpetuam admittunt.

Quapropter sanctissimus Dominus noster Pius PP. X, in audientia concessa infrascripto Cardinali Praefecto die 3 septembris 1912, ut in re tam gravi omnes dubitationes submoveantur, ac cupiens pro animarum bono hoc privilegium extendere, haec statuere dignatus est:

In quocumque Ordine, vel quavis Congregatione aut Societate religiosa, vel monasterio sive virorum sive mulierum, vel etiam in Institutis in quibus, quamvis vota non emittantur, in communi tamen vita agitur, more Religiosorum, liceat exinde Novitios, seu Probandos, qui medici iudicio graviter aegrotent, adeo ut in mortis articulo constituti existi-

mentur, ad professionem vel consecrationem aut promissionem iuxta proprias Regulas seu Constitutiones admittere, quamvis tempus novitiatus vel probationis nondum expleverint.

Attamen, ut novitii seu probandi ad supradictam professionem aut consecrationem aut promissionem admitti queant, oportet:

1. Ut novitiatum seu probationem canonice inceperint.

2. Superior, qui Novitium seu Probandum ad professionem vel consecrationem aut promissionem admittit, sit ille qui monasterium vel novitiatus aut probandatus domum actu regat.

3. Formula professionis vel consecrationis aut promissionis sit eadem quae in Instituto extra casum aegritudinis in usu est; et vota, si nuncupentur, sine temporis determinatione aut perpetuitate pronuntientur.

4. Qui huiusmodi professionem, consecrationem vel promissionem emiserit, particeps erit omnium omnino indulgentiarum, suffragiorum et gratiarum, quae Religiosi vere professi in eodem Instituto decedentes consequuntur; eidem autem plenaria peccatorum suorum indulgentia et remissio in forma Iubilaei misericorditer in Domino conceditur.

5. Haec professio vel consecratio aut promissio, praeter gratias in praecedenti articulo enuntiatas, nullum omnino alium producit effectum. Proinde:

A) si Novitius seu Probandus post huiusmodi professionem vel consecrationem aut promissionem intestatus decedat, Institutum nulla bona vel iura ad ipsum pertinentia sibi vindicare poterit;

B) si convalescat antequam tempus novitiatus seu probandatus exspiret, in eadem omnino conditione versetur ac si nullam professionem emisisset; ideoque: *a*) libere, si velit, ad saeculum redire poterit; et *b*) Superiores illum dimittere valent; *c*) totum novitiatus seu probandatus tempus in singulis Institutis definitum, licet si ultra annum, explere debet; *d*) hoc tempore expleto, si perseveret, nova professio seu consecratio vel promissio erit emittenda.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, ex Secretaria S. Congregationis de Religiosis, die 10 septembris 1912.

I. C. Card. Vives, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesinus, *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

COLONIEN. seu MONASTERIEN.

SUSPENSIONIS ET IURISDICTIONIS.

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno nono, die 31 maii 1912, RR. PP. DD. Michaël Lega, Decanus, Ponens, *Guilelmus Sebastianelli et Seraphinus Many, Auditores de turno, in causa appellationis* « Colonien. Monasterien. - Suspensionis et iurisdictionis », *inter* Officialatum Colonien. *appellantem, et sacerdotem* Iosephum Schmelcher *appellatum, repraesentatum per legitimum procuratorem* Hectorem De Angelis *advocatum, interveniente ac disceptante in causa Promotore iustitiae, sequentem definitivam tulerunt sententiam.*

Sacerdos Iosephus Schmelcher parochiam loci Tenhoven, archidioecesis Colonien., die 26 martii 1903 obtinuit, at ne unum quidem annum administravit, quia in ea boni pastoris partes explere coepit, sed evitare non valuit scopulum quem aliis in muneribus obeundis offenderat; nempe, discordias excitavit cum administratoribus fabricae ecclesiae, hos accusans penes curiam archiepiscopalem non bene gestae administrationis. Archiepiscopus sollicite curavit pacem instaurare parochum inter et fabricae administratores; ast cum hoc perficere non valuerit, persuasit parocho ut pro bono pacis se parochiali beneficio abdicaret: quod per renunciationem hic perfecit, die 16 decembris 1903.

Aegro animo id fecisse sacerdos Schmelcher patet ex recursibus ter datis ad S. C. EE. et RR., quibus expetebat se indemnem fieri per alterius beneficii collationem, et interim sibi attribui titulum parochi *emeriti* ad propulsandam quamcumque culpae seu delicti suspicionem forte in populo exortam ob dimissam parochiam Tenhoven. S. Congregatio, die 9 iulii 1905, hoc dedit responsum: « Recursus reponatur, et « ad mentem: mens est quod Emus Archiepiscopus curet providere « alio modo sustentationi sacerdotis Schmelcher, eumdemque, si ita in « Domino expedire iudicaverit, tituli parochi emeriti in folio ecclesiastico « decorare ».

Accidit malo fato quod Sacerdotis procurator, tunc Romae constitutus apud eamdem S. Congr., de edito rescripto hisce terminis nuncium daret suo clienti: « S. Congr., audito voto Consultoris, decrevit quod te

« Archiepiscopus novo beneficio provideat et nomen tuum inter paro-« chos emeritos in foliis officialibus inserat ». Sacerdos Schmelcher cum sibi persuasum esset textum decreti reapse ita se habere prouti advocatus retulerat, triumphum agere coepit, victoriae laetum nuncium participans quibusdam amicis, et inter alios, per epistolam datam, Ioanni Köllen. Haec epistola legi potuit a quibusdam, qui rem commentati sunt in parochia Tenhoven., ita excitantes aemulationem inimicorum Sacerdotis, et in primis administratorum fabricae. Victoria enim quam decantabat Schmelcher, de ipsis administratoribus et de curia archiepiscopali reportata fuisse videbatur. Et, quia fama crescit eundo, facile attributa sunt sacerdoti dicta et gloriationes in curiam iniuriosae, forsan a sacerdote numquam prolatae.

Inde secutum est ut curia ob *vulgatas calumniosas assertiones* instituerit adversum hunc sacerdotem inquisitionem, denunciatam per litteras diei 25 novembris 1905: eidem vero, die 14 februarii insequentis anni, expedita est citatio ad comparendum coram dño Vögt, iudice instructore.

Ratio autem agendi sacerdotis Schmelcher haec fuit. Postquam hic rescivit inquisitionem adversus se confici, iterato litteras dedit, antequam in ius vocaretur, quibus recusabat iudices officialatus Coloniensis, quippe qui cognoscere debebant « de dictis quae contra Ordinarium et « quorumdam Superiorum *personas* dirigi affirmabantur... hae personae, « vel procuratoris fiscalis, vel iudicis officiis fungebantur ». Hac opposita exceptione ob iudicum suspicionem, nimirum exceptione fori declinatoria, ratus est sacerdos Schmelcher se non teneri respondere citationibus, imo has sibi spernendas esse; ne, respondens, videretur renunciasse exceptioni oppositae.

Ex adverso, curia illegitimam et omni destitutam fundamento aestimavit exceptionem ab inquisito factam, ulterius processit et, exceptis nonnullis testibus, Promotor fiscalis, die 7 maii 1906, denunciavit inquisito libellum accusatorium, quo dictus sacerdos in ius rapiebatur:

1°) ob iniurias in Archiepiscopum eiusque curiam prolatas, itemque in parochum Stoffels, eius in Tenhoven successorem;

2°) ob denegatam debitam obedientiam suo Superiori in quem alios quoque esse inobedientes induxit: videlicet, dñum Köllen frustra citatum ut responderet curiae inquirenti;

3°) propter pacem in parochia Tenhoven deturbatam.

Neque huic libello paruit accusatus; quare perentorie, die 13 iulii, citatus est. Ast neque perentorio edicto respondit sacerdos: quare, die 22 iunii 1906, prodiit sententia incidentalis, qua reiecta est exceptio fori declinatoria et firmatur iudicis competentia.

Ab hac sententia appellationem non interposuit Schmelcher. Quamobrem curia forsan censuit cuicumque instantiae et iudicio renunciasse Schmelcher, qui, e contra, suam pandens intentionem rem ulterius deducendi, mense octobri 1906, iterum apud curiam exceptionem movit suspicionis adversus Promotorem fiscalem et revm̃um Vicarium generalem.

Curia, ut rem absolveret, die 29 illius mensis, sententiam dedit qua et sacerdotem Schmelcher declaravit *contumacem*, et exceptionem suspicionis reiecit.

Adversus hanc sententiam appellavit accusatus, sed appellationem admitti non posse decrevit curia, quia contumaci appellare non fas est: et ad ulteriora procedens, sententiam protulit definitivam die 5 decembris 1906, qua edixit constare de accusationum capitibus a Promotore fiscali propositis, et exinde accusatus damnatus fuit *suspensione ab ordine per mensem, et iussus est interim, seu per mensem, in monasterio ab Archiepiscopo approbando, degere.*

Hanc Schmelcher accusavit nullitate sententiam, dato libello die 11 decembris eiusdem anni, episcopo Monasterien., iudici a S. Sede delegato pro secunda instantia.

Curia vero Monasterien. nullum haberi vitium substantiale in sententia Colonien. recognovit et edixit; ipsam vero condemnationis poenam perpendens, correxit et mitigavit, decernens:

« 1°) ut sacerdos Schmelcher ab Archiepiscopo petat ut sibi ignoscat inobedientiam et irreverentiam contra ipsum et curiam commissam, ipsique, tamquam Ordinario suo, de novo obedientiam et reverentiam promittat;

« 2°) ut per tempus 5 dierum exercitiis spiritualibus vacet, infra huius temporis spatium a Missa celebranda abstineat, et de exercitiis peractis Superioribus ecclesiasticis testimonium fide dignum exhibeat;

« 3°) si vero ea quae in nn. 1° et 2° statuta sunt, infra triginta dies post adeptam notitiam huius sententiae non adimpleverit, ipso facto ab Ordine suspendatur, usque dum ipsi commissa expleverit ».

Curiae Colonien. valde displicuit haec sententia, quam reformandam esse ab ipsa curia Monasterien. contendit, quippe quae iudicaverat ultra petita, seu super *merito*, quum sacerdos Schmelcher tantum de nullitate sententiae conquestus esset; hic sacerdos autem audiendus non erat utpote contumax, et contumaci non licet appellare et multo minus recursus dare ad iudicem secundae instantiae.

Quia has querelas curia Colonien. movit etiam apud S. Sedem, Ssm̃us quaestionem commisit huic sacro Ordini cognoscendam et defi-

niendam. Et de hac iam prodiit sententia rotalis die 23 maii 1910. Hac enim proposita rogandi formula: « An constet de illegitimitate reforma- « tionis sententiae Colonien. inductae per sententiam revmae curiae « Monasterien. latam die 1 mensis maii 1908, ita ut sententia Colonien. « possit executioni demandari, in casu? » rescriptum fuit: « Negative ». Quare probata fuit ratio agendi curiae Monasterien., cui recognita est potestas interloquendi etiam *quoad meritum* in causa promota a sacerdote Schmelcher, quamvis hic contumax fuerit declaratus a curia Colonien. (quae illi ita interdicebat appellationem apud curiam Monasterien.), idemque recurrens tantum apud hanc curiam conquestus fuerit de nullitate sententiae Colonien.

Sententia rotalis autem sibi proposuit cognoscere de sententia Monasterien. impetita a curia Colonien., quatenus haec adiudicabat iudici appellationis potestatem, seu competentiam, in causa in qua appellans extiterat contumax, et praeterea reprobabat rationem agendi iudicis qui, expetitus ut declararet sententiae nullitatem, nedum de nullitate vel minus sententiae iudicabat, sed, meritum ingressus quaestionis, corrigebat ipsam sententiam in sua condemnatione. - Iudices rotales legitimam recognoverunt rationem agendi iudicis Monasterien. qui sibi arrogavit potestatem cognoscendi de sententia Colonien. etiam *in merito;* sed noluerunt iudicare in merito, an nempe poena applicanda esset sacerdoti Schmelcher, et in quanam mensura haec poena decernenda esset, et utrum probanda esset in hoc puncto magis sententia Colonien. quam Monasterien.

Quod hodie nos perficiemus, quia ipso beatissimo Patre committente, cognoscendum est etiam *de merito* sententiae tum Colonien., tum Monasterien. Siquidem H. S. O. ex commissione Ssmi cognovit de quaestione praeiudiciali quam definivit die 24 martii 1910 sententia rotalis; et dubitatum fuit an ex facultate commissa potestas competeret S. Rotae videndi etiam de merito: quare res delata fuit iterum Ssmo qui, die 4 aprilis 1911, annuit « ut dummodo non obstet exceptio rei iudicatae, « etiam in merito res definiri posset ». Obstaret autem exceptio rei iudicatae, si constaret ius sacerdoti Schmelcher non fuisse appellandi adversus sententiam Colonien., utpote contumaci, et hinc sententiam Colonien. transiisse in rem iudicatam.

Quamobrem duplex quaestio hodie enodanda, duplici proponitur rogandi formula: 1° *An sententia rotalis diei 23 martii 1910 sit confirmanda, in casu?* 2° *An constet de legitima condemnatione sacerdotis Schmelcher in certam poenam, in casu?*

Sententiam rotalem quae est examinanda, appellavit Promotor iustitiae, cui visum est non posse acquiescere sententiae quae impetebat ipsum conceptum contumaciae et exinde subvertebat, nedum disciplinam iudiciorum, sed ipsam disciplinam ecclesiasticam.

Iamvero, ad rem haec *in facto* esse animadvertenda censuerunt Domini:

1°) Sacerdos Schmelcher die 19 nov. 1905 dedit Emo Archiepiscopo litteras quibus expetebat sibi concedi titulum *parochi emeriti*, quem sibi ab officialatu iniuste denegari asserebat, unaque simul expetebat sibi communicari exemplar authenticae decisionis, datae a S. C. EE. et RR. Hae litterae visae sunt et ipsi Archiepiscopo et officialatui magnopere iniuriosae; quare, die 25 novembris, denunciatum est sacerdoti Schmelcher contra ipsum introduci causam disciplinarem, et dein, uti iam narravimus, die 14 ian. 1906, ac aliis duobus vicibus, citatus est ad comparendum; ast frustra, quia non comparuit: per litteras vero, datas die 26 ian., seu ante ipsam citationem, et alias quas postea dedit ad Emum Archiepiscopum die 23 febr. 1906, pandebat suam voluntatem non comparendi, quia inquirebatur « de dictis quae contra Ordinarii et « quorumdam Superiorum *personas dirigi affirmabantur*... hae *personae*, « vel procuratoris fiscalis, vel iudicis (v. g. vicarii generalis) officio fun« gebantur »: unde concludit: « Per se patet quod citationes coram iudice « inquisitore me sistendi iure merito neglexi. Nam, si in iis obtempe« rassem competentiam affirmassem, et competentiae negatio tanquam « frivola esset declarata ».

2°) Non obstante oppositione sacerdotis inquisiti, inquisitio ad finem perducta est et, mense maio, datur libellus accusatorius: capita autem accusationis iam supra retulimus. Pro periodo accusatoria explicanda, aliae citationes datae sunt accusato, quas aeque neglexit ipse; at non neglexit dare literas pene quotidianas mensibus maio, iunio et iulio, quibus conabatur probare suam agendi rationem iudicibus, quos uti non competentes declarabat. Ast, hisce exceptionibus non obstantibus, curia Colonien., uti iam narravimus, et se declaravit omnimode competentem sententia diei 22 iunii 1906, et die 29 octobris eiusdem anni accusatum declaravit *contumacem*.

Hisce in facto consideratis, negari non potest sacerdoti accusato integrum plane fuisse excipere adversus iudices exceptione suspicionis, quia uti habet in litteris 26 ian. 1906, nemo iudex esse potest in *causa propria*. Et hanc fuisse mentem sacerdotis apertissime patet, quamvis ipse excipiat ut plurimum contra iudicis incompetentiam, et hinc ali-

quam forsan ingesserit confusionem: nam debuisset, explicitis verbis, proponere suam intentionem excipiendi ob suspicionem ad effectus iuris, nempe, ut suspenderetur iudicium donec de suspicione cognitum et iudicatum non fuisset. Sane effectus obiectae suspicionis est ut iudices debeant in primis huic quaestioni praeiudiciali respondere: quare per se non agitur de incompetentia, sed de suspicione, quae nonnisi per consequens secumfert incompetentiam, habita ratione personae iudicem recusantis. Maximum vero in ordine iudiciali intercedit discrimen inter unam et alteram exceptionem; nam iudex de obiecta incompetentia ipse cognoscit, non vero de suspicione. Sane in c. 41, § I, *de appellat.* ponitur regula: « Ipsa namque ratio dictat quod suspecti et inimici, iudices esse « non possunt ». Quare in sequenti c. 61, *de appellat.*, statuitur quomodo expedienda est quaestio de suspicione, videlicet in hunc modum: « Sta- « tuimus ut, si allegaverit se iudicem habere suspectum, coram eodem « causam iustae suspicionis assignet, et ipse cum adversario, vel (si forte « adversarium non habeat) cum iudice arbitros communiter eligat, aut « si convenire non possunt, absque malitia ipse unum et ille alium eligat « qui de suspicionis causa cognoscat, et, si nequiverint in unam concor- « dare sententiam, advocent tertium, ut quod duo ex ipsis decreverint, « robur obtineat firmitatis ... causa vero suspicionis legitima ... non pro- « bata, sua *iurisdictione iudex utatur*. At, ipsa probata legitima, de recu- « satoris assensu, personae idoneae committat negotium recusatus ... ». Notandum est, esse effectum exceptae suspicionis, iudicem interim *sua iurisdictione non uti*. Quare, non est absolute incompetens, sed impeditus in exercitio suae iurisdictionis; et Doctores quaerunt an acta posita a iudice suspecto seu taliter impedito a iudicando, sint *nulla* ipso iure, vel potius *rescindenda* ad instantiam partis: et Doctores non conveniunt, ut videre est apud Reiff., *de appellat.*, n. 327, et Schmalzgr., h. t. n. 144. Certe probabilior est sententia, acta esse de se nulla, quia « ipsa ratio « dictat, suspectos et inimicos, iudices esse non posse ». Et ex hoc quod exceptio suspicionis suspendit iurisdictionem iudicis donec causa suspicionis legitimo modo cognita fuerit, convenit recusatio iudicis cum appellatione; quare in Decretalibus titulus inscriptus est *De appellationibus, recusationibus et relationibus*. Iure vetere Romanorum recusatio iudicis suspecti dicebatur *eiuratio* iudicis, quae olim solemnibus verbis publice fiebat, uti narrat Cicero *De oratore*, l. II, n. 70. Equidem, pro legitima iurium tuitione non minus conducit institutum appellationis, quam facultas civibus concessa recusandi iudices suspectos. A iudice enim suspecto, etsi iustitia vindicetur, tamen eius sententia non acquirit eam auctoritatem qua pollere debent iudicum decreta (Devoti, tit. *De appellat.*,

n. XXIV). Recusatio autem est exceptio declinatoria fori, non secus ac exceptio de incompetentia; sed variant in hoc potissimum quod iudex videt de sua incompetentia, uti habet lex 5, ff. *de iudic.* « Praetoris est « enim aestimare an sua sit iurisdictio ». Sed videre non potest de causis recusationis, quia videretur esse iudex in causa propria. Siquidem causae recusationis sunt facta quae attingunt ipsam *personam* iudicis; dum competentia vel eius incompetentia respicit eius *publicam potestatem.* Proinde, opposita exceptione incompetentiae, tamen excipiens adire debet iudicem, uti iubet citata lex 5, ff. *De iud.* Ex adverso, qui recusat iudicem antequam citetur, eximitur ab onere comparendi et uti perpendit decis. 152, n. 8, part. XI, *Recent.*: « A recusatione iudicis cen- « setur recessum per comparitionem deinde coram eo simpliciter factam ». Item, in decis. 7, n. 5, part. VII. Iurisprudentia autem nostri S. O. constanter non dubitavit firmare regulam, nempe iudicem recusatum impediri quominus ad ulteriora procedere possit: et si procedat, actus nullitate inficiantur. Sane, in decis. 165, n. 3, part. VI, et decis. 222, n. 3, part. VII, statuitur regula quod « iudici legitime recusato remanet « suspensa iurisdictio; quare, recusatione pendente, supersedere debet « in causa »; decis. cit. 165, n. 4: « alligatio enim suspicionis ligat manus « iudicis ita ut non possit ad ulteriora procedere, nisi prius fuerit cogni- « tum super causis recusationis » Decis. 52, n. 8, part. XI, et decis. 3, n. 1, part. IV, t. I, *Recent.* Effectus autem recusationis sunt adeo efficaces, et peremptorii, ut Benedictus XIV voluerit hos moderari et cohibere in causis celerem expeditionem et executionem exquirentibus: quod fecit pro Curia Romana, Constitutione « *Romanae Curiae* ».

Modus proponendi recusationem non exigit certam formam, et praxis et doctrina iurisconsultorum tenent, hanc proponendam esse in scriptis, ante ipsam litem contestatam, nempe ut pateat recusantis voluntas evitandi iudicium certi iudicis sibi infensi; ita Reiff. cum communi, l. c., n. 325.

In casu nostro, sacerdos Schmelcher satis hanc suam intentionem manifestavit, adductis causis factae exceptionis, nempe quia agebatur de iniuriis directis in personas quae de iis iudicare debuissent.

Sed obiectum est, accusatum fuisse primitus in ius vocatum non apud Vicarium generalem aut ipsum Ordinarium, sed apud quemdam iudicem instructorem, nullimode suspectum accusato, eumdemque proinde non recusandum. Sed ex praefatis regulis sequitur sacerdotem Schmelcher per oppositam recusationem, factam ante ipsam iudicis inquisitoris constitutionem, iam impediisse omnem tribunalis iurisdictionem, hinc iudicis, sive singularis, sive collegialis, manus alligasse,

ut neque per se neque per alium ad ulteriora procedere posset. Ceterum, si fas non erat iudici recusato, uti suspecto, ad ulteriora acta devenire, multo minus ipse poterat alteri committere ut acta instruerentur. Exceptione autem suspicionis recusabatur curia Colonien.; et haec difficile distinguitur in themate ab officialatu, seu a tribunali collegiali in quo votum dat vicarius generalis, et ab hoc tribunali editae sunt sententiae, sive incidentales, sive ipsa definitiva, adversus accusatum. Quocirca nullimode relevat responsio data post iudicium absolutum ab Emo Ordinario Colonien., nempe ipsum directe constituisse iudicem instructorem; nam exceptio suspicionis facta est ante ipsam citationem ad comparendum apud iudicem instructorem, et exceptio directa est contra ipsam curiam: dum autem pendet suspicionis exceptio, frustra ponuntur acta ordinata ad iudicium quod impugnatur. Ceterum officialatus, cuius est tractare res iudiciales, uti refert Emus Archiepiscopus in litteris diei 12 decembr. 1910, constat ex praeside et quatuor iudicibus, inter quos est etiam vicarius generalis, et maioritas votorum habetur, si cum praeside duo iudices concurrunt; quare habetur verum tribunal collegiale.

Nullimode proinde negari potest sacerdotem inquisitum suo fuisse usum iure, opponendo recusationis exceptionem. Neque haec aperte frivola et frustratoria dici potest; siquidem accusationis actus tribuebat accusato delictum iniuriarum adversus Ordinarium, et in primis, adversus Vicarium generalem. Hic vero, cum unus esset ex iudicibus tribunalis constituti in hac causa, non immerito traducebatur uti iudex in causa propria. Agebatur enim contra rev. Schmelcher de iniuriis non tantum contra Emum Ordinarium, sed etiam contra curiam archiepiscopalem; et revera hoc delictum iniuriarum etiam contra curiam archiepiscopalem, retentum est in ipsa sententia Colonien. uti probatum. Porro, officialatus est pars huius curiae, et ideo etiam ipse incompetens denunciabatur, et uti suspectus recusabatur ex eodem principio, quod, nempe, nemo in propria causa iudex esse potest: quae principii applicatio frivola dici nequit; eo vel magis quod plures ac gravissimi Auctores docent, recusato uti suspecto episcopo, etiam eius vicarium generalem eodem titulo et eo ipso recusari posse: quia, nimirum, cum vicarius in omnibus ab episcopo pendeat, unumque cum eo efficiat tribunal, suspicio in episcopum iure redundat in ipsum vicarium generalem (Leuren., *Vicar. episcop.*, q. 70; Bouix, *De iudic.*, p. II, sect. I, subsect. II, c. 8, q. 5). Porro, de officialatu idem dicendum est quod de vicario generali, quia, nimirum, et ipse in omnibus pendet ab episcopo et unum cum eo tribunal efficit, ita ut ab officialatu fas non sit ad episcopum appellare. Et haec asse-

runtur, non ex aliquo praeiudicio adversus ipsam personam officialis Colonien., qui certe animum habebat alienum a quovis studio partium et probe sciebat ius suum unicuique tribuere absque acceptatione personarum: sed ordo iudicialis ita est iure constitutus ut certa iura competant reo, aut accusato, aut inquisito, et competunt ei in legitimam defensionem, eo consilio ut, si damnetur, conqueri non possit sibi concessam non fuisse debitam facultatem defensionis. Unde caute advigilandum est iudici procedenti adversus reum, etsi pene convictum de gravioribus criminibus, ne ulla reo adimatur legitima defensio: secus accusatus fit legitimus iudicis accusator, impedit iudicii prosequutionem iustitiaeque celerem administrationem, cum scandalo et boni publici detrimento.

Quae animadversio praeoccupat quae obiicit vigilantissimus Promotor iustitiae, timens ne abrumpatur nervus ecclesiasticae disciplinae, si recognoscatur, sacerdotem accusatum legitime iure suo usum esse, excipiendo adversus curiam, recusando iudices, non comparendo. Nam, reservato iudicio de ratione agendi huius Sacerdotis erga suum Ordinarium cum tractabimus *de merito* causae, nunc perpendentes simplicem ordinem iudicialem, concludere necesse erat ex praemissis, iudicem non caute egisse praetermittendo cognitionem recusationis obiectae ab accusato; quam exceptionem facile poterat dissolvere, vel constitutis arbitris, vel substitutis aliis iudicibus, qui in civitate Colonien. certe non deerant prudentissimi et omni exceptione maiores. Forsan Sacerdos, actus suo difficili et inquieto ingenio, non acquievisset legitimis curiae decretis; sed salvus fuisset legitimus procedendi modus, et accusatus suis ipsis manibus se perdidisset. Porro, curiae Colonien. remedia legitima non defuissent continendi in officio dominum Schmelcher, nempe monitiones et praeceptum, praetermissa formali inquisitione et accusatione.

Quamobrem, in eamdem conclusionem descendimus in quam devenit appellata sententia rotalis et hanc confirmamus; sed alia via et faciliori gressu huc venimus; quia non est necessarium ad mitiorem sensum et applicationem detorquere institutum contumaciae in processu canonico, ut a contumaciae effectibus praeservaretur accusatus in casu. Sane, quia « iudici legitime non praecipienti, seu non *competenti,* non paretur im « pune », opposita autem exceptio recusationis fori declinatoria iudicis intercipiebat iurisdictionem et competentiam, exinde tribui nequit sacerdoti accusato intentio et imputatio contumaciae.

Ceterum, eatenus DD. probare intendunt appellatam sententiam decernentem de contumacia, quatenus in casu non habetur *vera* contumacia et *verus* contumax. Nam, iuxta communem Doctorum sententiam,

asseruit Rota, decis. 293, n. 4, p. IV, *Rec.*: « Ubi non est dolus, contu-« macia considerari non potest ». Porro iure canonico, contumacia est quoque delictum, et hoc sine dolo ne intelligi quidem potest; adeo ut si quis erret in iure, legem violans, at non habeat propositum delinquendi seu contemnendi iudicis mandata, deficiente dolo, deest delicti ratio: quod maxime attendi debet quoad effectum appellationis. Iamvero, sacerdos Schmelcher, cum iudices, antequam in ius vocaretur (quamvis non iuridicis verbis, aequipollenti tamen modo) non semel recusarit, ipsorum suspendit iurisdictionem; quocirca, hanc spernens, non *vere*, sed *ficte*, contumax habendus est. Si vero quaestio fuisset de simplici incompetentia de qua ipse iudex cognoscere deberet, tunc nullimode excusari posset accusatus: siquidem huiusmodi exceptio nullimode iudicis iurisdictionem suspendit, qui proinde citans legitime praecipit, et si quis non obediat, fit vere contumax.

Neque his omnibus opponatur rev. Schmelcher declaratum fuisse contumacem sententia interlocutoria Coloniensi diei 29 octobris 1906. Nam ab hac sententia appellavit ad curiam Monasterien. tempore utili, uti fert ipsa sententia Monasterien.: porro haec appellatio erat valida, quia contumax quidem prohibetur appellare; sed non ab ipsa sententia declaratoria contumaciae quae nondum transierit in rem iudicatam: tum enim nondum est incursa poena contumaciae. Et licet prohibitum sit appellare a sententia interlocutoria; non tamen prohibitum est appellare a sententia interlocutoria declarante contumaciam, quia haec infert gravamen irreparabile, scilicet privationem appellationis, uti habet Reiffenstuel, *De sentent. et re iudic.*, n. 18. Unde praefata sententia interlocutoria diei 29 octobris 1906, non transierat in rem iudicatam quando curia Coloniensis protulit sententiam definitivam. Ab hac ergo potuit iure appellare rev. Schmelcher: ideoque iudex Monasterien. iuste censuit, Schmelcher appellasse contra ipsam sententiam, etsi illam impetiisset nullitatis tantum querela.

Denique praetermitti non posse, rati sunt Domini, iurisprudentiam nostri S. O. in hoc propositum. Porro Card. De Luca (*De iud.*, disc. X, n. 14) docet: « In Curia (romana) vero, quoties agitur *in civilibus*, auditur « contumax in statu et terminis, refectis expensis factis per alteram « partem, quod etiam de iure communi statutum est ». Heic agitur de contumaci qui petit audiri in eadem instantia in qua ab initio fuit contumax; et regula haec recepta est inter nostras Regulas § 29, n. 3: et haec sane pertinent ad ius commune. Absoluta vero instantia, quoad ius appellandi contumacis ad aliam instantiam, habet idem De Luca, l. c., n. 15. « Regulariter contumax non dimittitur ad appellandum de iuris

« rigore; sed de aequitate canonica quae in Curia est recepta, appellat « ubi sit contumax *verus*, infra decem dies, a die latae sententiae, et « ubi *fictus*, a die scientiae numerandos ». Ridulphinus (*Prax. judic.*, pars. I, c. 13) idem docens, ait (n. 124): « Verus contumax ***regulariter*** « non appellat... hoc tamen multipliciter limitatur... et signanter ut « non habeat locum in Rota nec in Curia Romana, nec etiam in Statu « ecclesiastico, in quo, omni prorsus difficultate remota, verus contumax « in non veniendo appellare potest, dummodo appellet infra decem dies ». Et hanc praxim recolit ipse Promotor iustitiae qui citat auctoritatem Schmalzgrueber, *De dol. et contum.*, n. 56, ubi fit mentio de stylo Rotae Romanae, nempe: « Contrarium tamen observatur de stylo Rotae in « qua ad appellandum permittitur etiam verus contumax ». Et Scaccia (*De appel.*, l. III, c. 2, quaest. 17), docet: « Sublimita IV ut non procedat « de observantia Rotae, quia secundum eam potest appellare etiam verus « contumax, dummodo appellet infra decem dies a die latae sententiae... « et haec restrictio, seu observantia Rotae, est fundata in aequitate « canonica, secundum quam etiam verus contumax potest appellare... « et ita servatur tam in Curia Romana quam in toto Statu ecclesiastico, « omni prorsus difficultate remota ».

Hanc esse in Rota vetustissimam praxim probatur ex decis. 16 (alias 364) in *Novis, de dol. et contum.*, quae se refert ad annum 1376-1381 in collectione domini Horborch: stylus autem mansit immutatus, ut probatur ex decis. 728, part. II, *Recent.*, et ex novissima 396 quam citat Schmalzgrueber.

Quomodo autem haec praxis, aequitati canonicae innixa, invaluerit in Curia Romana, patet ex auctoritate Card. De Luca, l. c., n. 13, qui docet: « Inter contumaciae autem effectus, ille recensetur quos ei audientia « denegatur... ***non tamen*** arctatur iudex ***ad hanc denegationem***, quoniam « id in eius arbitrio est repositum, atque ex causa potest ei audientiam « concedere ». Et in n. 19 prosequitur: « Cum autem contumacia in « iudicis contemptu consistat, hic non debet reputari contumax qui ex « aliquo iusto - non affectato - impedimento comparere non potest; « minusque ille qui citanti, tamquam incompetenti, parere non tenetur ». Quae ratio perpendendi contumaciam facilem aperuit viam stylo Curiae Romanae. Habita est enim poena denegatae appellationis in contumaces uti poena *ferendae sententiae;* vel, saltem, si velit haberi uti poena latae sententiae, cui executioni praemittenda erat *declaratio*. Quamobrem, utraque in hypothesi, iudicis est decernere an in casu locus sit poenae applicationi et hoc sensu docet De Luca: « Non tamen arctatur iudex « ad hanc denegationem ». Quia, si cognoscat contumacem aliqua ratione

excusari posse in eoque defecisse animum rebellem in ecclesiasticam auctoritatem, quam contemnere non intendit sed magis sibi consulere, contumacem ab appellatione repellere non cogitur. Ita argumentatur citata decisio 16 in *Novis:* « Et sic pro hac parte fuit declaratum et « determinatum taliter citatum posse appellare, nisi expresse posset « constare de ipsius scientia et contemptu, qui solus facit quod non « auditur contumax ». Non aliter argumentantur aliae decisiones; ita 15, *de procurator.*, et 22, *de appellat.*, in *Novis*, et 45, *de appellat.*, in *Antiquis.* Quocirca noster stylus nobis permitteret iudicare sacerdotem Schmelcher in *merito*, et si declararemus eumdem contumacem fuisse.

Qui stylus Romanae Curiae certe viam stravit regulis quae moderantur hodiernos Codices hac de re, quos recolit appellata rotalis sententia. Verum, non ex hisce hodiernorum Codicum praescriptionibus desumi potest spiritus et intentio legum Canonicarum, cum ex adverso, Canones Ecclesiae maxime iuverint iurisprudentiam civilem.

Ad *meritum* autem descendentes DD. nullimode probari posse censuerunt agendi rationem sacerdotis Schmelcher, eamdemque poenis compescendam esse. Etenim nostra conclusio hoc tantum asserit, accusatum non fuisse contumacem ad processum iudicialem quod attinet; sed non exinde eum excusare intendit a culpa quam forsan admittere potuit in ipso exercitio sui iuris. Nam qui appellat a sententia episcopi, si legitimo modo et tempore appellat, suspendere valet, si casus ferat, episcopi sententiam, quousque absoluta sit instantia appellationis. Si vero in libello appellationis iniurias inferat episcopo, cui debitam non habeat reverentiam, de hisce iniuriis iure merito et accusari et puniri debet; quia nemini licet in exercendo suo iure, aliquid asserere vel facere quod alteri inferat iniuriam: et planum est. Hic est casus noster; siquidem litterae datae Emo Archiepiscopo, tum die 19 novembris 1905, tum die 26 ianuarii 1906, sunt plenae iniuriarum. In litteris enim diei 19 novembris asseritur: « Vostra Emza mi ha minacciato senza ragione « e senza diritto la sospensione *ipso facto incurrenda.* Ella ha creduto « di dovermi deporre dal mio ufficio a mezzo inverno, e ancora contro « il diritto e senza la minima ragione ». Quae loquendi ratio, dum detrahit venerationi et subiectioni debitae sacris praesulibus, pandit animum scribentis infecti vitio superbiae, unde ipse in aliis, etsi in eminenti loco constitutis, facile videt culpas et delicta; se autem fere immunem a delicti labe profitetur. Scribit in litteris diei 19: « Io, grazie a « Dio, non ho a farmi alcun rimprovero per tutto l'accaduto in questi « ultimi tre anni, e la mia coscienza è pura, poichè ho compiuto sempre

« il mio dovere nel modo il più fedele, ed ho anche osservata nella giusta « misura la debita obbedienza ». Et in litteris diei 26 concludit: « In « quanto a costume e al dovere di stato, sono perfettamente in regola ». Has litteras in iudicio adhibet actor in suam defensionem et excusationem; unde iniuriae hodie publicae habendae sunt. Neque defuit dolus, seu animus iniuriandi, qui, ceu docet Schmalzgr., *De iniur. et damn. dat.*, n. 2 sq., colligitur ex verbis aut factis unde constituitur iniuria; ista enim si suapte natura iniuriosa sint, animus iniurandi praesumitur.

Inde consecutum est in accusato delictum inobedientiae. Primo enim contra obedientiam superioribus debitam manifeste deliquit in sessione diei 10 decembris 1903, coram vicario generali Colonien., cum omnibus quaestionibus ab isto propositis pertinaciter respondere recusavit, ceu refert testis oculatus sacerdos Kuhling: secundo, item deliquit cum, ter citatus a Iudice instructore ad comparendum, pertinaciter recusavit. Uti supra diximus, si actor excusatur a delicto iuridico proprie dictae contumaciae, equidem non excusatur a delicto inobedientiae; comparere enim debuisset, saltem coram Emo Archiepiscopo, et tunc libere exceptiones suas proponere debuisset, simul hoc modo consulens et iurium suorum tuitioni et officiis obedientiae. Unde pariter non mirum est utramque curiam, Colonien. et Monasterien., hoc inobedientiae delictum in Schmelcher arguisse et poenis animadvertisse.

Item, arguendus est hic sacerdos de modo quo publici iuris fecit praetensum rescriptum suae absolutionis. Uti notavit sententia Colonien., aliqualiter indulgendum est huic sacerdoti, quia pro authentica ei remissa est ab advocato quem hunc temporis sibi Romae constituerat, sententia absolutionis, quae revera alimode se habebat; unde ei parcendum esset, si laetum nuncium tantum partecipasset amicis et cognatis: sed nuncium in scriptis datum est cuidam Köllen eo consilio ut litterae circumferrentur in parochia Tenhoven, et iis terminis conceptae fuerunt ut ipse victor et curia Colonien. victa diceretur. Hoc probatur sufficienter ex attestatione dominorum Latz et Van der See: neque desunt adminicula quae plenissime corroborant eiusmodi attestationes, unde evadunt plene fidedignae.

Primum adminiculum habetur in intentione manifestata a sacerdote Schmelcher obtinendi publicam refectionem honoris et indemnitatem quem tantopere ipse laudat et tuetur supra citatis litteris, enixius sibi vindicans dictam refectionem et indemnitatem.

Secundo, testis Lieser qui producitur a procuratore Schmelcher uti testis omnino eidem favorabilis, haec habet: « Per quanto è a mia cono- « scenza, la lettera è stata effettivamente molto divulgata in Tenhoven ».

Tertio, litterae circulares datae a sorore Sacerdotis, satis significant utriusque propositum, nempe rem divulgandi in oppido quo magis fieri posset: « Le sarà noto che mio fratello in Roma ha avuto perfettamente « ragione ». Praesumendum est autem omnimode Sacerdotis sororem has litteras non evulgasse nisi consentiente et ad minus adprobante fratre, cui certe non defuisset auctoritas has litteras impediendi. At vero nullo pacto fas erat huic sacerdoti per huiusmodi evulgationem sibi comparare vindictam iurium quae sibi fuisse laesa aestimabat: legitima vindicta comparanda erat a legitima auctoritate, dum e contra hanc contemnere et vituperare publice ausus est, et tantummodo post hanc vituperationem recursum habuit ad Emum Archiepiscopum pro repetenda rescripti executione.

Quod tenor litterarum domino Köllen datarum fuerit qualis exhibetur a duobus testibus, patet:

1. ex hisce attestationibus omnimode fidedignis;

2. ex ipso proposito has litteras scribentis;

3. ex litteris Agnetis Schmelcher, quae graves continent iniurias in parochum Stoffels. Haec ratio agendi, uti reprehensione digna est, ita et poena; nam si haec impune facere liceret sacerdotibus, ecclesiastica disciplina careret defensione. Inde sequitur legitime a curia dictum sacerdotem fuisse accusatum de iniuriis inlatis in ipsam personam Emi Archiepiscopi et in eius curiam.

Item constat in actis de iniuriis irrogatis in sacerdotem Stoffels. Nam per litteras dierum 6 et 26 ianuarii 1906, revera gravis iniuria illata est huic sacerdoti, qui praeterea nonnisi per iniuriam et arrogantiam a domino Schmelcher accusatur apud Archiepiscopum et petitur: « Il « signor parroco Stoffels... sia costretto dai Superiori ecclesiastici a « chiedermi in iscritto scusa e discolpa del suo procedere a mio riguardo ». Nihilominus adnotatum voluerunt Domini, culpam sacerdotis Schmelcher attenuari ex eo quod vox popularis in paroecia Tenhoven ferebat, parochum Stoffels conatum fuisse, etiam ratione minus honesta, subripere et legere epistolam sacerdotis Schmelcher ad Ioannem Köllen, cum ecce, die 26 decembris 1906 ipsamet ancilla sacerdotis Schmelcher a persona quae fidedigna videbatur de parocho Stoffels hoc idem audivit; quod statim retulit domino suo. Hinc, paucis post diebus, die scilicet 6 ianuarii, praedictam epistolam satis amaram et acerbam Schmelcher scripsit domino Stoffels. Recte igitur dici potest, sacerdotem Schmelcher ita scripsisse ad se defendendum, sed non videtur hic ab omni culpa purgari posse, quia per epistolam datam Ioanni Köllen, et non sine culpa eiusdem

sacerdotis evulgatam, parochus Stoffels provocatus fuit, ita ut et ipse suae defensioni consuleret.

De turbata pace in Tenhoven non constat ex actis, quatenus turbae et graves publicae murmurationes in paroecia excitatae fuerint; sed ex attestationibus Van der See, Bölling, Latz, quae forsan non carent exageratione neque immunes sunt a studio partium, id saltem probatur quod asserit Lieser: « Credo bene che su la gente ordinaria di quel « Comune, la lettera abbia fatto *impressione* », id est, *scandalum* provocaverit, et de hoc respondere debet idem sacerdos Schmelcher.

De suspecta instigatione ut Köllen se redderet contumacem, nulla certa probatio habetur, et hinc de hoc accusationis capite Schmelcher respondere non debet.

Ex his igitur omnibus concludendum rati sunt Domini sententiam Monasterien. esse confirmandam quatenus continet condemnationem. Ex rationibus enim explicatis in sententia rotali appellata, patet valore non destitui suo sententiam Monasterien., quamvis haec nonnisi per errorem dixerit Schmelcher fuisse contumacem: hic enim error non vitiat ipsam sententiam, cum plus sit in veritate quam in opinione.

Quibus omnibus mature perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores de turno pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, dicimus, declaramus et definitive sententiamus propositis dubiis respondentes, nempe:

Ad I. Affirmative, seu: sententiam rotalem esse confirmandam;

Ad II. Constare de legitima condemnatione sacerdotis Schmelcher factam per sententiam Monasterien.; poenas autem esse ita moderandas:

1. Sacerdos Schmelcher in scriptis veniam petat ab Emo Archiepiscopo de sua irreverentia et arrogantia in ipsum Archiepiscopum et eius curiam admissa, necnon de scandalo dato in clero et populo: Emus Archiepiscopus pro suo prudenti arbitrio decernat in Domino an has litteras reddere publici iuris in officiali ephemeride dioecesana expediat.

2. Idem sacerdos per decem dies in pia domo, ab Emo Archiepiscopo determinanda, vacet spiritualibus exercitiis, et interim a celebratione Missae abstineat.

3. Quod si iis quae in nn. 1 et 2 statuta sunt non obtemperet intra triginta dies ab intimatione ei legitime facta a curia huius sententiae, suspensus maneat ipso facto ab Ordine, usque dum praescriptis obtemperet.

Eundem vero sacerdotem Schmelcher in expensas iudiciales condemnamus.

Tertio, litterae circulares datae a sorore Sacerdotis, satis significant utriusque propositum, nempe rem divulgandi in oppido quo magis fieri posset: « Le sarà noto che mio fratello in Roma ha avuto perfettamente « ragione ». Praesumendum est autem omnimode Sacerdotis sororem has litteras non evulgasse nisi consentiente et ad minus adprobante fratre, cui certe non defuisset auctoritas has litteras impediendi. At vero nullo pacto fas erat huic sacerdoti per huiusmodi evulgationem sibi comparare vindictam iurium quae sibi fuisse laesa aestimabat: legitima vindicta comparanda erat a legitima auctoritate, dum e contra hanc contemnere et vituperare publice ausus est, et tantummodo post hanc vituperationem recursum habuit ad Em̃um Archiepiscopum pro repetenda rescripti executione.

Quod tenor litterarum domino Köllen datarum fuerit qualis exhibetur a duobus testibus, patet:

1. ex hisce attestationibus omnimode fidedignis;

2. ex ipso proposito has litteras scribentis;

3. ex litteris Agnetis Schmelcher, quae graves continent iniurias in parochum Stoffels. Haec ratio agendi, uti reprehensione digna est, ita et poena; nam si haec impune facere liceret sacerdotibus, ecclesiastica disciplina careret defensione. Inde sequitur legitime a curia dictum sacerdotem fuisse accusatum de iniuriis inlatis in ipsam personam Em̃i Archiepiscopi et in eius curiam.

Item constat in actis de iniuriis irrogatis in sacerdotem Stoffels. Nam per litteras dierum 6 et 26 ianuarii 1906, revera gravis iniuria illata est huic sacerdoti, qui praeterea nonnisi per iniuriam et arrogantiam a domino Schmelcher accusatur apud Archiepiscopum et petitur: « Il « signor parroco Stoffels... sia costretto dai Superiori ecclesiastici a « chiedermi in iscritto scusa e discolpa del suo procedere a mio riguardo ». Nihilominus adnotatum voluerunt Domini, culpam sacerdotis Schmelcher attenuari ex eo quod vox popularis in paroecia Tenhoven ferebat, parochum Stoffels conatum fuisse, etiam ratione minus honesta, subripere et legere epistolam sacerdotis Schmelcher ad Ioannem Köllen, cum ecce, die 26 decembris 1906 ipsamet ancilla sacerdotis Schmelcher a persona quae fidedigna videbatur de parocho Stoffels hoc idem audivit; quod statim retulit domino suo. Hinc, paucis post diebus, die scilicet 6 ianuarii, praedictam epistolam satis amaram et acerbam Schmelcher scripsit domino Stoffels. Recte igitur dici potest, sacerdotem Schmelcher ita scripsisse ad se defendendum, sed non videtur hic ab omni culpa purgari posse, quia per epistolam datam Ioanni Köllen, et non sine culpa eiusdem

sacerdotis evulgatam, parochus Stoffels provocatus fuit, ita ut et ipse suae defensioni consuleret.

De turbata pace in Tenhoven non constat ex actis, quatenus turbae et graves publicae murmurationes in paroecia excitatae fuerint; sed ex attestationibus Van der See, Bölling, Latz, quae forsan non carent exageratione neque immunes sunt a studio partium, id saltem probatur quod asserit Lieser: « Credo bene che su la gente ordinaria di quel « Comune, la lettera abbia fatto *impressione* », id est, *scandalum* provocaverit, et de hoc respondere debet idem sacerdos Schmelcher.

De suspecta instigatione ut Köllen se redderet contumacem, nulla certa probatio habetur, et hinc de hoc accusationis capite Schmelcher respondere non debet.

Ex his igitur omnibus concludendum rati sunt Domini sententiam Monasterien. esse confirmandam quatenus continet condemnationem. Ex rationibus enim explicatis in sententia rotali appellata, patet valore non destitui suo sententiam Monasterien., quamvis haec nonnisi per errorem dixerit Schmelcher fuisse contumacem: hic enim error non vitiat ipsam sententiam, cum plus sit in veritate quam in opinione.

Quibus omnibus mature perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores de turno pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, dicimus, declaramus et definitive sententiamus propositis dubiis respondentes, nempe:

Ad I. Affirmative, seu: sententiam rotalem esse confirmandam;

Ad II. Constare de legitima condemnatione sacerdotis Schmelcher factam per sententiam Monasterien.; poenas autem esse ita moderandas:

1. Sacerdos Schmelcher in scriptis veniam petat ab Emo Archiepiscopo de sua irreverentia et arrogantia in ipsum Archiepiscopum et eius curiam admissa, necnon de scandalo dato in clero et populo: Emus Archiepiscopus pro suo prudenti arbitrio decernat in Domino an has litteras reddere publici iuris in officiali ephemeride dioecesana expediat.

2. Idem sacerdos per decem dies in pia domo, ab Emo Archiepiscopo determinanda, vacet spiritualibus exercitiis, et interim a celebratione Missae abstineat.

3. Quod si iis quae in nn. 1 et 2 statuta sunt non obtemperet intra triginta dies ab intimatione ei legitime facta a curia huius sententiae, suspensus maneat ipso facto ab Ordine, usque dum praescriptis obtemperet.

Eundem vero sacerdotem Schmelcher in expensas iudiciales condemnamus.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris TT. ad quos spectat, ut executioni mandent hanc nostram sententiam et adversus reluctantes procedant ad normam SS. CC. et praesertim sess. XXV, c. 3, Conc. Trid., iis adhibitis executivis et coërcitivis mediis quae pro rerum adiunctis magis opportuna et efficacia esse iudicaverint.

Romae, ex sede Tribunalis S. R. R., die 31 maii 1912.

M. Lega, Decanus, *Ponens.*
G. Sebastianelli.
S. Many.

Sac. T. Tani, *Notarius.*

SECRETARIA STATUS

EPISTOLA.

AD PRAECLARUM VIRUM COMITEM MAXIMILIANUM ZARA, PRAESIDEM GENERALEM SOCIETATIS A S. PAULO PRO DIFFUSIONE LIBRORUM CATHOLICORUM, DE EIUSDEM SOCIETATIS BONIS IN CIVITATE FRUCTIBUS.

Pregiatissimo Sig. Conte,

Il resoconto generale dei libri distribuiti dal 1875 al 1911 dalla *Società di S. Paolo per la diffusione della stampa cattolica,* mostra ad evidenza quanto bene questa ottima istituzione abbia compreso il dovere che incombe ad ogni cattolico, di opporre le buone alle cattive pubblicazioni e con quanto impegno si sia finora adoperata di adempierlo. Di questo resoconto Sua Santità ha preso volentieri conoscenza e ne ha avuto argomento di consolazione, riflettendo al bene che tanti buoni scritti e così largamente diffusi abbiano potuto operare nelle menti e nei cuori dei lettori.

Senonchè la grande prevalenza della cattiva sulla buona stampa, che, specialmente ai nostri giorni, cuore onesto non può non deplorare amaramente; la negligenza, la inerzia dei buoni di fronte alla grande attività, anche in questo campo, disgraziatamente spiegata dai perversi, fanno dolorosamente constatare quanto purtroppo sia vero che *filii tenebrarum prudentiores sunt quam filii lucis* ed oh! quanto ciò addolora il cuore di Sua Santità e quale triste preoccupazione fa pesare sul di Lui animo!

Cogliendo pertanto questa occasione, l'Augusto Pontefice, nel tempo istesso che mi dava incarico di esprimere a Vostra Signoria ed a tutti i membri di codesta benemerita Società la paterna Sua soddisfazione pel bene che hanno finora operato e per quello che si propongono in avvenire, desiderava altresì che anche per loro mezzo si procurasse di tener ognor più viva nei cattolici la coscienza di questo altissimo dovere e fare a tutti comprendere che chiudere gli occhi dinanzi ad un così grande eccidio di anime, che ogni giorno opera la rea stampa, non è cosa da far stare tranquille dinanzi a Dio quante sono le anime che credono in Lui e che professano di amarlo sinceramente.

Nel parteciparle infine l'apostolica benedizione, che il Santo Padre ha impartito di gran cuore alla Signoria Vostra ed ai membri tutti della Società che Ella regge con così illuminata solerzia, profitto dell'incontro per raffermarmi con sensi di sincera stima

Di Lei

Dal Vaticano, 23 luglio 1912.

affmo per servirla

R. Card. Merry del Val.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO.

NOMINE.

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

1 Settembre 1912. — L' Emo Signor Cardinale Aristide Rinaldini, *Protettore dell'Istituto delle Suore Mercedarie di Granata.*

2 Settembre. — Il Rmo D. Pietro Pisani, *Sostituto della nuova sezione della sacra Congregazione Concistoriale per la cura spirituale degli emigranti.*

Con Brevi apostolici il Santo Padre si é degnato di nominare:

Protonotarii apostolici ad instar participantium:

26 Agosto 1912. — Mons. Giuseppe Seywald, Prelato cantore della Metropolitana di Vienna.

28 Agosto. — Mons. Cristiano Stamm, Decano della Cattedr. di Paderborn.

Prelati Domestici di S. S.:

19 Agosto 1912. — Il Rev. D. Giovanni Buonomo, Rettore della R. Basilica nazionale Spagnuola di S. Giacomo a Napoli.

3 Settembre. — Il Rev. D. Bernardo Richter, parroco nella diocesi di S. Clodoaldo (St. U. d'America).

4 Settembre. — Il Rev. Canonico D. Luigi Zumaglini, Cancelliere dell'archidiocesi di Ravenna.

ONORIFICENZE.

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

L'Ordine della Milizia Aurata, detto dello Speron d'oro:

31 Agosto 1912. — Al Sig. Comm. Ludovico de Pastor, Professore di storia nell'Università d'Innsbruck.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

29 Agosto 1912. — Al Sig. Luigi Dupont, della diocesi di Arras.

— Al Sig. Adriano Butruille, della stessa diocesi.

30 Agosto. — Al Sig. Paolo Hanquet, di Liegi.

2 Settembre. — Al Sig. Armando Speeckaert, Segretario generale della Società di S. Francesco Regis a Bruxelles.

7 Settembre. — Al Sig. Emilio Van Reeth, Borgomastro di Boom, nell'archidiocesi di Malines.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

3 Settembre 1912. — Al Sig. Giuseppe Kalous, Camerlengo della parrocchia di S. Giuseppe in Margarethen (Vienna V).

NECROLOGIO.

12 Settembre 1912. — L'Emo Sig. Cardinale Pietro Ercole Coullié, Arcivescovo di Lione.

SECRETARIA STATUS.

EPISTOLA.

PAG

Ad praeclarum virum comitem Maximilianum Zara, praesidem generalem Societatis a S. Paulo pro diffusione librorum catholicorum, de eiusdem societatis bonis in civitate fructibus. - *23 iulii 1912* 606

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Segreteria di Stato. *Nomine, Onorificenze* 607
II. Necrologio 608